

УДК 687.31

ВІКТОРІЯ КЕРНЕСИ, АНТОНІНА БАБИЧ, СВІТЛАНА
ВЕЛІТЧЕНКО, РУСЛАН РУДИЧЕНКО

Київський національний університет технології та дизайну,
Україна

АНАЛІЗ ТЕОРІЇ ЦИКЛІЧНОСТІ МОДИ ТА ПРОГНОЗУВАННЯ МОДНИХ ТЕНДЕНЦІЙ НА МЕЖІ XX – XXI СТОЛІТТЯ

***Мета.** Узагальнення положень теорій циклічного розвитку моди та виявлення їхньої значимості і міри відповідності щодо прогнозування модних тенденцій на межі XX – XXI ст.*

***Ключові слова:** теорія моди, циклічність, динаміка, прогнозування, тенденції, феши-індустрія.*

***Постановка завдання.** Трансформація суспільства, форм ведення бізнесу і надання послуг на межі XX – XXI століть, призвела до зміни стандартів життя зі стрімким розвитком модної індустрії. Сьогодні більш значимими для розробки стратегії розвитку компаній сегменту індустрії моди та їх комунікації зі споживачами набуває попередній прогноз щодо тенденцій моди в широкому розумінні різних аспектів цього питання. Зважаючи на те, що ефективність і достовірність прогнозу залежить від вдалого вибору методів прогнозування, у сучасному науковому дискурсі виникає проблема щодо критичного аналізу класичних теорій моди, які є підґрунтям і основою даного питання. Одним з таких аспектів класичної ретроспективи питань моди і прогнозу є теорія циклічності моди, яка в динаміці відображає зв'язок модних тенденцій із соціокультурними циклами та вказує на закономірності розвитку моди [1, 2].*

За останні десятиріччя з'явилося багато публікацій, наукових і науково-методичних праць, присвячених різним аспектам питання циклічності моди. Зростання значення питання fashion-прогнозування для індустрії-моди вимагає ґрунтовного аналізу теорій циклічності моди та конкретизації положень щодо сучасних тенденцій її розвитку.

Тому, метою даного дослідження є узагальнення положень теорій циклічного розвитку моди та виявлення їхньої значимості і міри відповідності щодо прогнозування модних тенденцій на межі XX – XXI ст.

***Методи досліджень.** Для виконання поставленого завдання*

використано теоретико-аналітичний метод та метод морфологічного аналізу.

Результати досліджень. Мода – це художня мова епохи, якою людина відображає своє бачення до всього прекрасного у різних аспектах життя (культура, архітектура, виробництво, музика, тощо). Мода є швидкоплинним явищем та є циклічною. Час від часу тенденції минулих часів повертаються у сучасну моду певними відголосками у вигляді її елементів, осучаснених інтерпретацій, кольорів, фасонів тощо. Класика, яка практично завжди залишається незмінною також набуває певних стилістичних оновлень.

Модні критики називають нашу епоху «мета-модернізмом», тобто часом, в який мода переосмислюється людиною і стає більш раціональною та осядливою. Зараз важливіше не новаторство образів, а вміння їх стилізувати та міксувати надаючи певний смисловий ефект. Аналізуючи питання циклічності моди необхідно осмислити причини циклічності і простежити, які модні тенденції прийшли до нас з минулого, і як їх адаптувати під потреби і вимоги сьогодення [1, 2]. Говорячи про циклічність моди, першою причиною циклічності є ностальгія за минулими часами, навіть якщо вони і не були найкращими з точки зору економічної стабільності. Так, наприклад, виникнення військових конфліктів неминуче привносить у моду нотки мілітаризму і універсальності, а добробут – до блиску, гламуру і не найзручніших фасонів в одязі і взутті. Другою причиною циклічності є питання захисту планети, збереження її екологічного стану та природнього ресурсу. В моду входять еко-мотиви (простота, природні матеріали), upcycling, хіпі-мотиви з сімдесятих (натуральні відтінки, просторі форми і екологічність матеріалів), power - dressing вісімдесятих (широкі плечі, «чоловічі» фасони, широкі штани тощо). Тобто, в суспільстві спочатку виникає проблема – а потім мода займається пошуками рішення.

Для наочності і аналізу візьмемо проаналізуємо деякі модні нюанси, які відомі дизайнери та історики моди оголосили «мастхев» сезону.

Анімалістичні принти – практично повернення до стилю кінця вісімдесятих і початку дев'яностих. У той час принти «леопарди» поєднували з синіми стрілками, пишними зачісками і високими каблукми, зараз же рекомендують «розбавляти» спортивним кежуалом і нюдовим макіяжем.

Речі зі шкіри. Шкіряні тренчі, як у героя «Матриці», а також косухи, сукні, брюки є поверненням до дев'яностих. Натуральні природні відтінки - тренди в колекціях сімдесятих і початку вісімдесятих. Плісе, волани та рюші. Жіночні легкі та витончені образи, романтичний стиль переважали в колекціях 2000-х років. Денім модний у всі часи, а «варений» денім у різних предметах джинсового одягу є тенденціями 80-х років.

Рис. 1. Візуалізація циклічності моди різних сезонів на межі XX – XXI століть

Макраме і мереживо. Вузликівне плетіння, сукні з сітки, плетені торбинки, мереживо поверх сукні, декоративні плетені вставки – повернення до сімдесятих. Сучасний «хендмейд» сьогодні - плетені вироби та елементи костюму можуть виготовлятися як за класичними технологіями з використанням текстилю, пряжі і ниток, так і за допомогою 3D друку з різних сучасних матеріалів.

Висновок. Отже, аналіз теорії циклічності моди підтвердив зростаюче значення питання fashion-прогнозування для індустрії-моди, яке потребує подальшого дослідження щодо сучасних методів і засобів прогнозування для підтвердження ефективності прогнозу трендів XXI ст. Також з аналізу теорії циклічності моди та трендів різних сезонів зрозуміло, що практично кожен тренд вже коли-небудь зустрічався у моді наступних поколінь. Тому не варто викидати гардероб в кінці сезону, старим речам можна дати нове життя через певний час. Крім того, дослідження тенденцій моди дає можливість нових ідей щодо стилізації костюму.

Література

1. Adamkiewicz, J., Kočańska, E., Adamkiewicz, I., & Łukasik, R. M. (2022). Greenwashing and sustainable fashion industry. *Current Opinion in Green and Sustainable Chemistry*, 38, Article 100710. <https://doi.org/10.1016/J.COGSC.2022.100710>
2. Ceschin, F., & Gaziulusoy, I. (2016). Evolution of design for sustainability: From product design to design for system innovations and transitions. *Design Studies*, 47, 118–163. <https://doi.org/10.1016/J.DESTUD.2016.09.002>.